



CASP 2025 lõpparuanne

SISUKORD

Lühendite loetelu	3
Kommenteeritud kokkuvõte.....	4
CASP 2025 ja selle tegevuste ülevaade.....	4
CASP 2025 peamised tulemused ja järeldused.....	4
Peamised soovitusel	7
CASP 2025 projekt	8
CASP 2025 ja selle tegevuste kirjeldus.....	8
Osalevad TJAd	9
Tootepõhised tegevused	10
Kemikaalid.....	10
Laste jalgrattaistmed (korduvkatsetamine)	11
Horisontaalsed tegevused	13
Vaimse tervise riskid	13
Järeldused	14
Üldjäreldused.....	14
Soovitused	15

Lühendite loetelu

ANEC	Tarbijate standardimises osalemise koordineerimise Euroopa ühing
CASP	Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks
EK	Euroopa Komisjon
EFTA	Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
ES	Euroopa standard
EL	Euroopa Liit
GPSR	Üldine tooteohutuse määrus 2023/988
HT	Horisontaalne tegevus
TJA	Turujärelevalveasutus
PFAS	Per- ja polüfluoroalküülühendid
POP	Püsivate orgaaniliste saasteainete määrus 2019/1021
TPT	Tootepõhine tegevus
REACH	Kemikaalide registreerimise, hindamise, lubamise ja piiramise määrus 1907/2006
XRF	Röntgenfluorestsents

Kommenteeritud kokkuvõte

CASP 2025 ja selle tegevuste ülevaade

Üldkirjeldus

Projekti „Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks“ (CASP) eesmärk on hõlbustada koostööd ELi ja EFTA riikide turujärelevalveasutuste (TJAd) vahel, et suurendada ühtsel turul müüdavate toodete ohutust.

CASPi peamine eesmärk on tagada turvaline ühtne turg, andes TJADEle vahendid turule lastud toodete ühiseks katsetamiseks, nende kaasnevate riskide hindamiseks

ning turujärelevalve ühiste seisukohtade ja menetluste väljatöötamiseks. Lisaks on CASPi eesmärk hõlbustada arutelusid ja luua sisukas ideede vahetus ühiste lähenemisviiside, meetodikate, praktiliste vahendite ja suuniste väljatöötamiseks. CASP aitab ka suurendada ettevõtjate ja tarbijate teadlikkust tooteohutusest oma tegevusest ja tulemustest teavitamise kaasava strateegia kaudu.

Tegevuste kirjeldus

CASPi projekt ühendab TJAsid, et teha koostööd nende prioriteetide alusel. Igal aastal koosneb CASP erinevatest tegevustest, mis on rühmitatud tootepõhisteks tegevusteks (TPTd) ja horisontaalseteks tegevusteks (HTd). CASP 2025 raames toimus kolm tegevust: kaks TPTd ja üks HT. PSA1 keskendus TJADE poolt nende riiklikelt turgudelt kogutud toodete katsetamisele **kemikaalide**

suhtes. PSA2 keskendus **laste jalgrattaistmete** uuesti katsetamisele pärast selle tootekategooria katsetamist CASP 2019 raames. HT raames arutasid osalejad uute tehnoloogiatoodetega seotud võimalikke vaimse tervise riske ja määrasid kindlaks lähenemisviisid, kuidas kõige paremini lahendada TJADE raskusi nende riskide hindamisel.

Tootepõhised tegevused	Horisontaalsed tegevused
PSA1 – kemikaalid	HT – vaimse tervise riskid
PSA2 – laste jalgrattaistmed (korduvkatsetamine)	

CASP 2025 peamised tulemused ja järeldused

Tootepõhised tegevused

Osalevad TJAd kogusid nende kahe TPT jaoks 156 toodet: 128 näidist katsetati PSA1 raames ja 25 näidist¹ PSA2 raames. Valimi moodustamisel kasutati igale tootekategooriale kohandatud meetodeid ja järgiti osalevate asutuste vahel kokkulepitut jaotust. Kuigi lähenemisviisid olid veidi erinevad, rakendasid TJAd üldiselt riskipõhist valimi moodustamise meetodit.

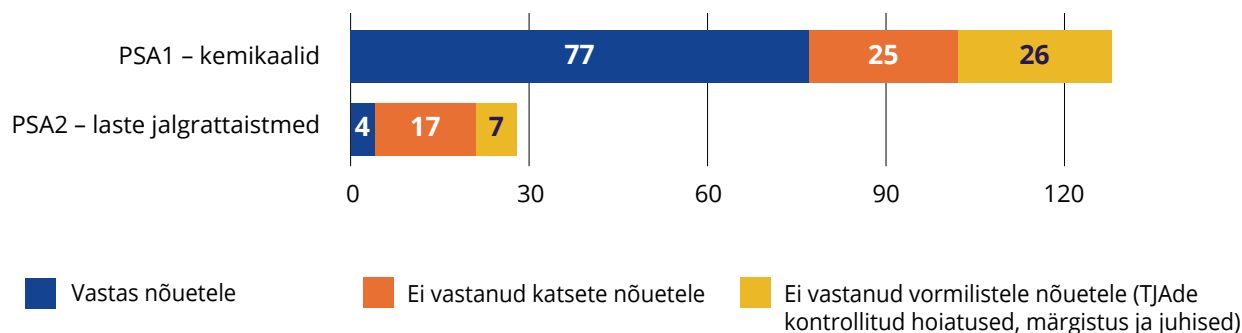
Mõlema TPT puhul viidi laboratoorsed katsed läbi akrediteeritud laborites vastavalt TJADE poolt ühiselt kokkulepitud katsekavale. Lisaks laborikatsetele kontrollisid TJAd hoiatusi, märgistust ja juhiseid oma riigikeel(t)es.

¹ Kolmel näidisel kontrolliti hoiatusi, märgistust ja juhiseid, kuid laborikatseid ei olnud võimalik teha, kuna näidised läksid transportimise ajal kaduma.

Puuduste tuvastamisel rakendasid TJAd parandusmeetmeid, mille eesmärk oli eelkõige kõrvaldada turult tooted, mis kujutavad endast ohtu tarbijate tervisele ja ohutusele. Lõpptulemused ei anna Euroopa ühtsest turust statistiliselt usaldusväärset pilti.

Alloleval joonisel on kujutatud iga TPT üldisi katsetulemusi.

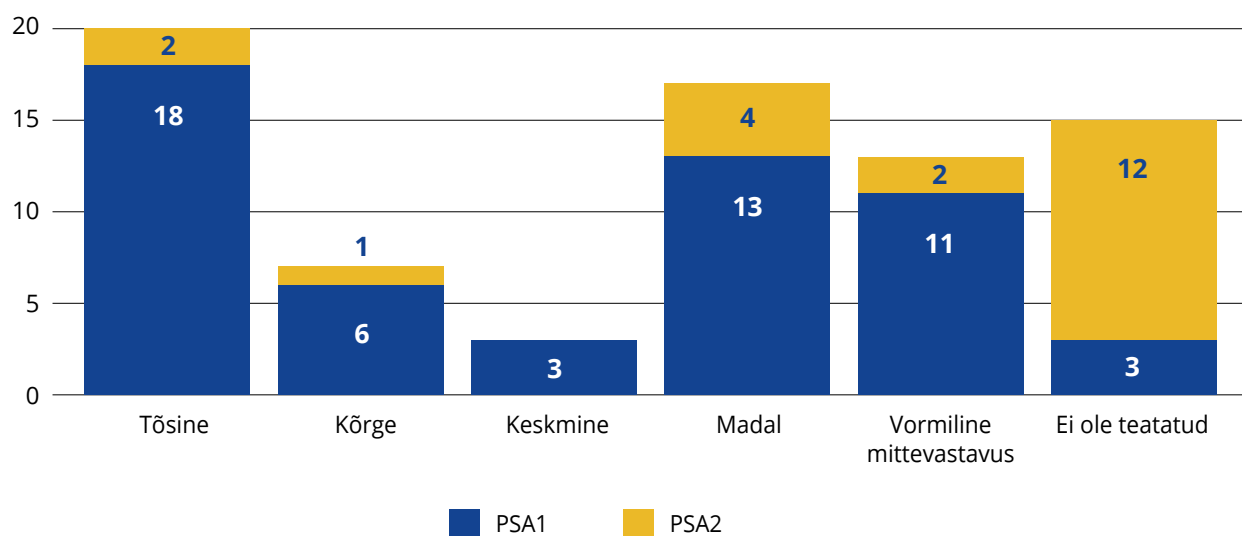
Joonis 1. Katsetulemused, sealhulgas hoiatuste, märgistuse ja juhiste kontrollid (N=156)



Nende näidiste puhul, mis ei vastanud nõuetele, viisid TJAd läbi riskianalüüsi, et hinnata võimalikku kahju lõpp-tarbijatele ja selle esinemise tõenäosust. Ühised riski-hindamised on TPT laborikoosolekute oluline osa, mis

võimaldab TJAdel kooskõlastada lähenemisviise ja aru-tada keerulisi juhtumeid. Lisaks oli nendel koosolekutel võimalik esitada aruandeid rakendatavate meetmete kohta ja leppida nendes kokku.

Joonis 2. Ülevaade nõuetele mittevastavate näidiste riskitasemetest (N=75)²



² Kuni 28.4.2026 (kaasa arvatud).

Tabel 1. Rakendatud parandusmeetmete kokkuvõte TPTde lõikes

Meetmete liik	PSA1	PSA2	KOKKU
Toote tagasikutsumine lõppkasutajatelt	6	1	7
Toote turult kõrvaldamine	10	4	14
Toote müügikeeld	10	0	10
Toote hävitamine	6	0	6
Müügi peatamine	2	0	2
Toote kuulutuse eemaldamine internetipõhise kauplemiskoha / veebipoe poolt	5	1	6
Ettevõtja vastu suunatud sanktsioonid	0	3	3
Ettevõtjalt toote muutmise/parandamise nõudmine	3	5	8
Nõue, et ettevõtja märgistaks toote asjakohaste hoiatustega	0	3	3
Vastutava TJA teavitamine	2	0	2
Muu	18 ³	3	21
KOKKU	62	20	82

Pärast kahe katsekampaania raames algatatud meetmeid väljastati 12 kiirhoiatussüsteemi Safety Gate teatist PSA1

(kemikaalid) ja kaks PSA2 (laste jalgrattaistmed) kohta.

Horisontaalsed tegevused

Horisontaalsed tegevused CASPi raames on TJADEle teadmiste vahetamise platvorm, mis võimaldab neil käsitleda probleeme, jagada seisukohti ja parimaid tavaid ning töötada välja lahendusi. CASP 2025 raames viidi läbi üks horisontaalne tegevus, milles käsitleti uute tehnoloogia-

toodetega seotud **vaimse tervise riske**. Selle tegevuse käigus väljatöötatud tulemus on kontseptsioonidokument, mis pakub tõendeid ja soovitusi, et toetada TJAsid nende riskide hindamisel ja uute tehnoloogiatoodete turujärelevalve tõhususe suurendamisel.

³ Meetmete kategooriad „Muu“ ei kuulunud muudesse kategooriatesse. Mõlemas TPTs käsitlesid need peamiselt TJADE taotlusi, et ettevõtjad teeksid pärast hoiatuste, märgistuse ja juhiste kontrollimist väiksemaid muudatusi tootega kaasasolevas ja veebis kättesaadavas teabes. PSA1 tähisega „Muu“ mitme meetme kohta ei esitanud TJAd lisateavet.

Peamised soovitused

Projekti käigus TJAd vahel peetud arutelude ja tegevuste tulemuste põhjal koostati iga TPT kohta põhjalikud soovitused ettevõtjatele ja tarbijatele. Nende soovitude

täielik versioon on selle aruande lõpus ja vastava tegevuse aruannetes.

	PSA1 – kemikaalid	PSA2 – laste jalgrattaistmed (korduvkatsed)
Tarbijatele	Hiljutised katsed on näidanud, et mõned veekindlad lasterõivad ning mõned plastid ja veekindlad materjalid, nagu näiteks dušikardinad, sisaldavad ohtlikke kemikaale, nagu PFASe. Mõned „boheemlaslikud“ ehted võivad sisaldada pliid ja kaadmiumi, mis võivad kahjustada teie tervist, kahjustada neerusid ja luid ning isegi põhjustada vähki.	Enne ostmist veenduge, et lapse jalgrattaiste sobib teie jalgrattale, et sellel on selgelt näidatud lapse maksimaalne pikkus ja kaal ning et see on varustatud oluliste turvaelementidega, nagu õlarihmad, jalatoed ja jalarihmad. Kontrollige korrapäraselt oma lapse jalgrattaistet, eriti istme kinnitust, sest ilmastikuolud ja sage kasutamine võivad osade kinnitusi lõdvendada või kahjustada, mis võib mõjutada ohutust.
Ettevõtjatele	Kui te toodate, turustate või impordite toodet ELi, peab see enne turule laskmist vastama õigusaktidega kehtestatud ohutusnõuetele. Lisaks muudele ELi õigusaktidele võivad teie toodete komponendid ja ained kuuluda REACH-määruse reguleerimisalasse ja peavad vastama selle nõuetele.	Veenduge, et teie lapse jalgrattaistmel on nõutavad turvasüsteemid.

CASP 2025 projekt

CASP 2025 ja selle tegevuste kirjeldus

CASP 2025 oli kuues iga-aastane projekt CASPi programmi raames. CASP hõlmab kahte erinevat liiki tegevusi.

- ▶ **Tootepõhised tegevused:** osalejad katsetavad ühiselt nende riiklikelt turgudelt kogutud valitud tooteid ELis/EFTAs asuvates akrediteeritud laborites, järgides ühiselt kokkulepitud katsekriteeriume. CASP 2025 sisaldab ka korduvkatsete algatust. Korduvkatsete algatused kordavad ulatuslikke turujärelevalvetegevusi (antud juhul CASP 2019 – laste jalgrattaistmed) toodete puhul, millel oli varem suur nõuetele mittevastavuse määr ja mille tulemusel esitati palju teateid kiirhoiatussüsteemi Safety Gate.

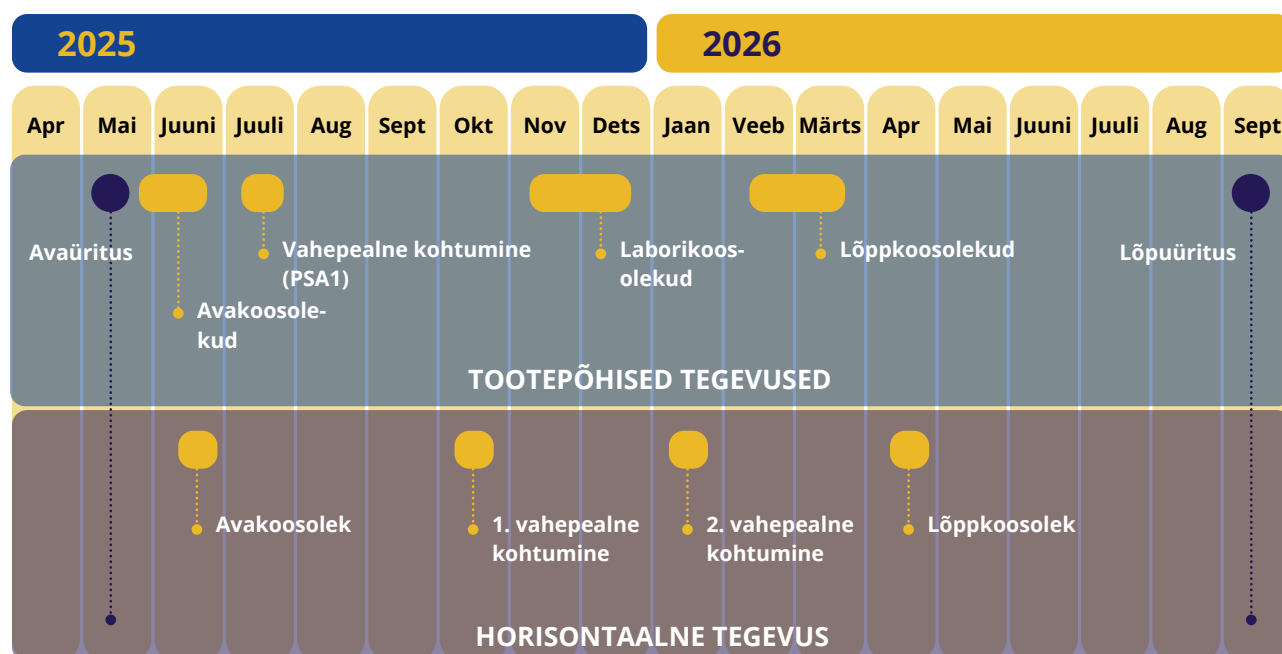
- ▶ **Horisontaalsed tegevused:** osalejad teevad koostööd, et lahendada TJAd ees seisvaid keerulisi probleeme kogu ELis/EFTAs. HTde tulemused hõlmavad tavaliselt juhenddokumente või kontseptsioonidokumente, samuti vahendeid, mis töötatakse välja kogu tegevuse käigus, et toetada ühtlustatud lähenemist viiside kehtestamist TJAd ühiste probleemide lahendamiseks.

Enne CASP 2025 algust konsulteeris Euroopa Komisjon TJAdega, et teha kindlaks nende huvid ja prioriteedid. Nende andmete põhjal valisid TJAd välja terve rea tootepõhiseid ja ühe horisontaalse tegevuse, tagades vastavuse nende turujärelevalve eesmärkidele.

Tootepõhised tegevused	Horisontaalsed tegevused
PSA1 – kemikaalid	HT – vaimse tervise riskid
PSA2 – laste jalgrattaistmed (korduvkatsetamine)	

CASP 2025 projekti koosolekute ja ürituste ajakava on esitatud joonisel 3.

Joonis 3. CASP 2025 ajakava



Osalevad TJAd

CASP 2025 projektis osales kokku 26 asutust 18 ELi liikmesriigist. Tabelis 2 on esitatud osalevad asutused tegevuste kaupa.

Tabel 2. Osalevad TJAd⁴

Riik	TJA	PSA1	PSA2	HT
Belgia	Föderaalne majanduslane avalik teenistus, kvaliteedi ja ohutuse peadirektoraat		x	x
	Föderaalne keskkonnainspeksioon	x		
Horvaatia	Riiklik inspeksioon	x	x	
Küpros	Tööinspeksiooni osakond			x
Tšehhi	Tööstus- ja kaubandusministeerium			x
	Tšehhi kaubandusinspeksioon		x	
Taani	Taani ohutustehnika amet			x
Eesti	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet			x
Prantsusmaa	Konkurentsipoliitika, tarbijaküsimuste ja pettuste kontrolli peadirektoraat	x	x	x
Saksamaa	Saksi liidumaa direktoraat	x*	x*	x
	Ülem-Baieri valitsus – Kaubanduse järelevalveamet		x	x
	Bremeni liidumaa tööinspeksioon		x*	
	Tübingeni ringkonnakohtukogu		x	
Ungari	Rahvamajandusministeerium			x
	Riiklik Kaubandus- ja Tarbijakaitseamet	x*	x*	
Iirimaa	Konkurentsi- ja tarbijakaitsekomisjon			x
Itaalia	Pistoia-Prato kaubanduskoda	x*		x
	Torino kaubanduskoda		x	
Läti	Tarbijakaitse keskus	x		x
Leedu	Riiklik tarbijakaitseamet	x*		x
Luksemburg	Luksemburgi keskkonnaagenduur	x*		
Malta	Malta konkurentsi- ja tarbijakaitseamet	x	x	x
Sloveenia	Sloveenia Vabariigi turuinspeksioon			x
Hispaania	Sotsiaalsete õiguste, tarbijaküsimuste ja tegevuskava 2030 ministeerium		x	x
	Inspeksiooniteenus SOIVRE	x*		
Rootsi	Rootsi Kemikaaliamet	x		

⁴ Tärniga (*) tähistatud asutused osalesid ainult katsetes. Nad osalesid katsetamise protsessis, kuid nad ei olnud kaasatud aruteludesse ja otsuste tegemisse ning nad ei osalenud tegevuskoosolekutel.

Tootepõhised tegevused

Kemikaalid

Erinevalt eelmistest TPTdest ei keskendunud PSA1 (kemikaalid) konkreetsele tooteliigile. See oli suunatud tarbekaupadele, mis võivad suurema tõenäosusega sisaldada reguleeritud või piiratud kasutusega kemikaale, võttes arvesse näiteks materjali koostist, kasutusotstarvet ja tarbijate võimalikku kokkupuudet, eelkõige laste puhul. Selles tegevuses rakendati riskipõhist lähenemisviisi katsetamisele, keskendudes pigem keemilistele ohtudele kui eelnevalt määratletud tooterühmale. Selle tegevuse jaoks valiti välja viis tootekategooriat:

- ▶ odavad plastist tarbekaubad;
- ▶ tekstiilosadega lastetooted;
- ▶ plastist lastetooted;
- ▶ odavad ehted;
- ▶ lasterõivad ja -jalatsid.

Katsekriteeriumid

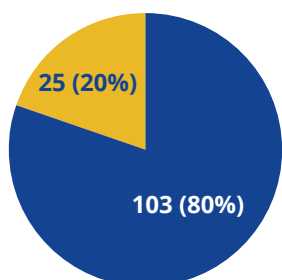
Katsed viidi läbi kooskõlas ELi kemikaalialaste õigusaktidega, eelkõige registreerimise, hindamise, lubamise ja piiramise (REACH) määruse ja püsivate orgaaniliste saasteainete (POP) määruse artikli 3 ja I lisa põhjal. Katsekava hõlmas ka Euroopa ja rahvusvahelisi standardeid, milles

on sätestatud valideeritud analüüsimeetodid, sealhulgas EN 17681 1:2025 per- ja polüfluoroalküülühendite (PFAS) kohta tekstiilides ja kaetud toodetes, ISO 14362 1:2017 teatavate asovärvainete kohta tekstiilikomponentides ja EN 1811:2023 nikli vabanemise kohta odavate ehete puhul.

Katsetulemused

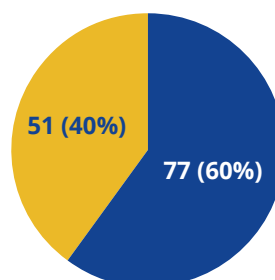
Katsetatud 128 näidistest 25 (20%) ei vastanud katsekava nõuetele. Lisaks ei vastanud 33 näidist (26%) TJAd riigikeel(t)es märgistuse, hoiatuste ja juhiste nõuetele.

Joonis 4. Üldised katsetulemused (v.a hoiatuste, märgistuse ja tooteteabe kontroll⁵) (N=128)



■ Vastas nõuetele

Joonis 5. Üldised katsetulemused (sh TJAd tehtud hoiatuste, märgistuse ja tooteteabe kontrollid) (N=128)

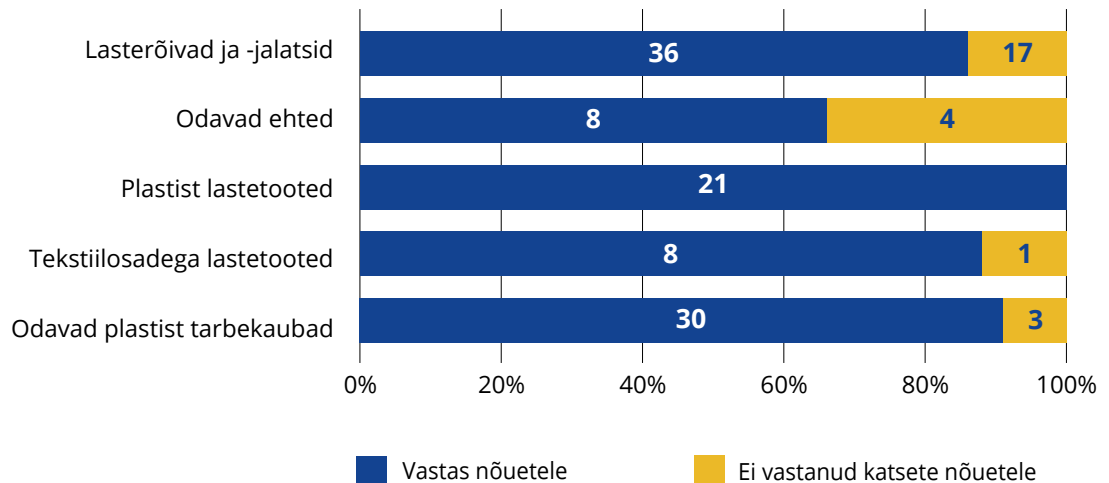


■ Ei vastanud nõuetele

⁵ TJAd kontrollisid oma näidiste märgistust, hoiatusi ja juhiseid tehnilise eksperdi koostatud kontrollnimekirja alusel.

Nõuetele mittevastavuse määr varieerus viie tootekategooria lõikes märkimisväärselt. Joonisel 6 on esitatud katsetulemused tootekategooriate kaupa.

Joonis 6. Katsetulemused tootekategooriate kaupa



Keemilistele nõuetele mittevastavus seisnes peamiselt PFASidega seotud ainetes veekindlates või kaetud tekstiiltoodetes, eriti lasterõivastes ja -jalatsites, samuti

odavates ehetes, mille kaadmiumi, plii ja nikli sisaldus ületas REACH-määruse kohaselt lubatud tasemeid.

Riskitasemed ja võetud meetmed

TJAd viisid katsetulemuste põhjal läbi riskianalüüsid ja otsustasid, milliseid parandusmeetmeid võtta. Kokku hinnati 18 näidist tõsiseks riskiks, 6 kõrgeks ja 13 madalaks

riskiks. Selle tegevuse tulemusel väljastasid TJAd 12 teatist kiirhoiatussüsteemi Safety Gate.

Laste jalgrattaistmed (korduvkatsetamine)

Laste jalgrattaistmed on tarbekaubad, mis on kas ette või taha paigaldatult mõeldud väikeste laste transportimiseks jalgrattaga. Kuna neid istmeid kasutavad väga haavatavad reisijad, on nende ohutuse tagamine kriitilise tähtsusega. Seda toodet katsetati ka CASP 2019 projekti raames.

Tegevus hõlmas nii ette kui ka taha paigaldatavaid laste jalgrattaistmeid. Kohaldamisala hõlmas tagaistmeid lastele kehakaaluga kuni 15 kg (A15) ja kuni 22 kg (A22) ning esiistmeid lastele kehakaaluga kuni 15 kg (C15).

Katsekriteeriumid

Tegemist oli korduvkatsetega, mille puhul kohaldati samu katsekriteeriume kui CASP 2019 ajal, et võimaldada laiaulatuslikku turujärelevalvet toodete üle, mille puhul esineb palju nõuetele mittevastavust. Selle tegevuse katsekava hõlmas standardile **EN 14344:2022** põhinevaid katseid.

Projektiga CASP 2019 võrreldes oli ainus muudatus seotud ajakohastatud standardi EN 14344:2022 kohaldamisega, mis asendas 2004. aasta versiooni. Läbivaadatud standardiga kehtestati uued ja ajakohastatud nõuded, sealhulgas kähistamisohud, tuleohtlikkus ja toote märgistamine, samuti täiendavad või muudetud katsesätted.

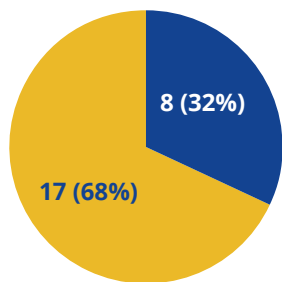
Katsetulemused

Katsetatud 25st näidist ei vastanud 17 (68%) katsete nõudele. Lisaks ei vastanud 22 näidist TJAd riigikeel(t) es märgistuse, hoiatuste ja juhiste nõuetele.

Puudused olid peamiselt seotud turvasüsteemide, mehaanilise tugevuse ja vastupidavuse, servade ja väljaula-

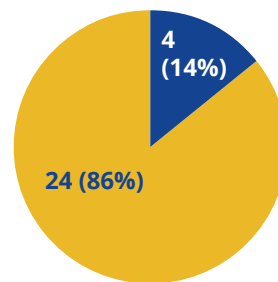
tuvate osade, külgmiste kaitsete ja jalatugedega. Punktis 8.3.1 (servad ja väljaulatuvad osad) oli suurim nõuetele mittevastavuste määr, kui 44% näidistest ei vastanud katse nõuetele. Lisaks ei vastanud viis näidist märkimisväärsel arvul nõuetele, kui iga neist ei vastanud katseka-va 13 kuni 16 punkti nõuetele.

Joonis 7. Üldised katsetulemused (v.a hoiatuste, märgistuse ja juhiste kontrollid) (N=25)



■ Vastas nõuetele

Joonis 8. Üldised katsetulemused (sh hoiatuste, märgistuse ja juhiste kontrollid) (N=28⁶)



■ Ei vastanud nõuetele

Riskide tase ja võetud meetmed

Katsetulemuste põhjal viisid TJAd läbi riskianalüüsid ja otsustasid, milliseid parandusmeetmeid võtta. Kokku hinnati kaks näidist tõsiseks riskiks, üks kõrgeks, kolm keskmiseks ja neli madalaks riskiks. Pärast selle katse-

kampaania raames algatatud meetmeid väljastati kiirhoiatussüsteemi Safety Gate teatised kahe laste jalgrattaistme kohta.

⁶ Kolmel näidisel kontrolliti hoiatusi, märgistust ja juhiseid, kuid laborikatseid ei olnud võimalik teha, kuna näidised läksid transportimise ajal kaduma.

Horisontaalsed tegevused

Vaimse tervise riskid

Kontekst ja kohaldamisala

13. detsembril 2024 jõustunud üldise tooteohutuse määru (GPSR) kohaselt peavad tarbekaubad olema ohutud enne turul kättesaadavaks tegemist. See hõlmab selgesõnaliselt tarbijate füüsilist ja vaimset tervist. Võttes siiski arvesse vaimse tervisega seotud kahjude uudsust ja keerukust, tekib TJAdele probleeme nende hindamisel. Need riskid on sageli vähem nähtavad, võivad aja jookul kumulatiivselt areneda ning sõltuvad suuresti kasutaja individuaalsest kontekstist ja kasutusmustritest.

Vaimse tervise riskide HT eesmärk oli koguda põhilisi õiguslikke, teaduslikke ja juhtumiuuringutel põhinevaid tõendeid, et toetada tervikliku lähenemisviisi väljatöötamist sellele arenevale tooteohutuse valdkonnale ja anda TJAdele võrdlusalus uute tehnoloogiatoodete vaimse tervise riskide hindamiseks.

Protsess

Tegevus järgis neljast etapist koosnevat protsessi, mis algas ettevalmistava tööga, et kitsendada tegevuse kohaldamisala ja eesmärged. Teine etapp hõlmas uute tehnoloogiatoodete ja vaimse tervise riskide kindlaksmääramist ja määratlemist, mis põhines paljude erinevate osalejate, sealhulgas õigusekspertide ja teadlaste

panusel. Kolmandas etapis keskenduti vahepealsetel kohtumistel võimalikele riskihindamise lähenemisviisidele ja riskimaandamisvahenditele. Neljandas etapis keskenduti kontseptsioonidokumendi täpsustamisele ja viimistlemisele.

Tulemused

HT tulemuseks oli kontseptsioonidokument uute tehnoloogiatoodetega seotud vaimse tervise riskide kohta.

Järgnevalt kirjeldatakse lühidalt selle kuut peatükki.

Peatükk	Sihtvaldkond
1. Sissejuhatus	Taustateave, kontekst ja TJAde peamised probleemid.
2. Õiguslik taust	Toodete ja riskide õiguslikud määratlused ning seosed üldise tooteohutuse määru ja muude õigusaktide vahel.
3. Teaduslik taust	Olemasolevate teaduslike tõendite kokkuvõte ja hindamine, seostades konkreetseid konstruktsiooniomadusi ja kasutusviise negatiivsete tagajärgedega vaimsele tervisele.
4. Riskihindamise lähenemisviisid ja aspektid TJAdele	Soovitavad lähenemisviisid ja vahendid, mida TJAde saavad kasutada vaimse tervise riskide hindamise lähtepunktina.
5. Ettevõtjate seisukohad	Uute tehnoloogiatoodete kasutamisega seotud enesetappude ja mõrvade juhtumiuuringute läbivaatamine ning soovitusel ettevõtjatele, et vähendada vaimse tervise riske toodete projekteerimise etapis.
6. Järeldused	Peamised järeldused ja dokumendi eesmärgid.

Järeldused

Üldjäreldused

Kokku 26 asutust 18st ELi liikmesriigist ühendasid oma turujärelevalvealased jõupingutused, et suurendada Euroopa turule lastavate toodete ohutust järgmiselt:

- ▶ oma vastavatelt turgudelt koguti 156 toodet, mis saadeti katsetamiseks ühiselt valitud akrediteeritud ELi laboritesse;
- ▶ analüüsiti katsete tulemusi, hinnates ühiselt tuvastatud riske ja otsustades, milliseid parandusmeetmeid

tuleb võtta nõuetele mittevastavate toodete suhtes, mis kujutavad endast ohtu tarbijate tervisele ja ohutusele;

- ▶ kiirhoiatussüsteemi Safety Gate esitati 14 teatist;
- ▶ koostati kontseptsioonidokument, et käsitleda uute tehnoloogiatoodete vaimse tervise riskidega seotud peamisi horisontaalseid teemasid.

Tootepõhised tegevused

Katsetatud 153st tootest 42 ei vastanud vähemalt ühele katsekavades kindlaks määratud nõudele. Leiti, et neist 20 toodet kujutavad endast tõsist riski, 7 olid kõrge riskiga, 3 keskmise ja 17 madala riskiga.

TJAd rakendasid riskianalüüside tulemuste põhjal asjakohaseid meetmeid. Safety Gate'i väljastati teatiseid 14 toote kohta, et tagada teabe jagamine teiste TJAd, tarbijate ja ettevõtjatega.

Kahe TPT raames läbiviidud ühised riskihindamised andsid TJADEle väärtuslikke praktilisi võimalusi ühtlustada oma lähenemisviise nõuetele mittevastavate toodete käsitlemisel. Need istungid hõlbustasid ideede ja parimate tavade vahetamist ning aitasid selgitada riskihindamisprotsessidega seotud kahtlusi. Selline avatud dialoog tegevuste ajal soodustas TJADE paremini ühtlustatud arusaamu, mis lõppkokkuvõttes suurendas turujärelevalvetegevuste üldist tulemuslikkust.

Horisontaalne tegevus

ELi/EFTA riikide TJADE vaheline koostöö on oluline turujärelevalve ühiste probleemide lahendamiseks. CASP 2025 horisontaalne tegevus (HT) keskendus ametiasutuste vahelise koostöö edendamisele, et määrata kindlaks ühtlustatud lähenemisviisid uute tehnoloogiatoodete kiire arenguga seotud vaimse tervise riskide käsitlemiseks.

Tegevuse eesmärk oli teha kindlaks TJADE peamised probleemid uute tehnoloogiatoodetega seotud vaimse tervise riskide hindamisel ja töötada välja soovitud nende lahendamiseks. Selles keskenduti tõendite ja eks-

perditeadmiste kogumisele erinevates teadmiste valdkondades ning nende koondamisele kontseptsioonidokumenti, mis on mõeldud alusmaterjaliks, mille alusel saab tulevikus suuniseid välja töötada ja muutuvale olukorrale kohandada. Samuti püüti tegevuse käigus välja selgitada võimalikud lähenemisviisid, millele TJAd võivad tugineda vaimse tervise riskide hindamisel, ning rõhutada soovitusi ettevõtjatele keskenduda projekteerimisfaasis riskide kõrvaldamisele ja maandamisele.

Soovitused

Järgnevad soovitused põhinevad katseprotsessi tulemusel ja osalevate TJAdel vahel peetud aruteludel, kusjuures ANEC andis täiendavat toetust, mis aitas kaasa nende soovituste koostamisele.

Tarbijatele

PSA1 – kemikaalid

- ▶ Hiljutised katsed on näidanud, et mõned plastid ja veekindlad materjalid, sealhulgas dušikardinad ja laste veekindlas riided, sisaldavad ohtlikke kemikaale, nagu PFAS. Neid kemikaale saab vältida, valides alternatiivseid tekstiile, mida on töödeldud looduslike vahedega või mittefluoritud viimistlusega.
- ▶ Kas te kannate iga päev moneid? Mõnest esemest võib kandmise ajal eralduda kahjulikke metalle, näiteks pliid või niklit. Pikaajaline kokkupuude võib kahjustada teie tervist ja nikkel võib põhjustada eluaegset allergiat.

PSA2 – laste jalgrattaistmed

- ▶ Kas kavatsete osta laste jalgrattaistme? Veenduge, et sellel on õlarihmad, jalatoed ja jalarihmad – kui mingi neist puudub, võib see olla ohtlik.
- ▶ Veenduge, et sellel on kasutusjuhend, et saaksite kontrollida, kas see sobib teie jalgrattale.
- ▶ Kontrollige korrapäraselt oma lapse jalgrattaistet, eriti istme kinnitust. Ilmastik ja sage kasutamine võivad mõjutada selle ohutust.

Ettevõtjatele

PSA1 – kemikaalid

- ▶ Ajakohastatud PFASide katsemeetod standardis EN 17681-1: 2025 on rangem kui eelmises versioonis. Sellel võib olla märkimisväärne mõju nõuetele vastavusele, kuna see võib tuvastada rohkem nõuetele mittevastavusi kui eelmine versioon.
- ▶ Tundke oma tarnijat ja tooteid. Valige ja kontrollige hoolikalt oma tarnijaid. Kahtluse korral nõudke lisakatsetusi ja tõendeid toote nõuetele vastavuse kohta. Vabatahtliku meetmena võite nõuda tarneahela sisest kinnitust nõuetele vastavuse kohta ning andmeid toote ja selle komponentide kohta.
- ▶ Kasutage röntgenfluorestsentsanalüüsi (XRF) plii, kaadmiumi ja nikli tuvastamiseks. See kiire ja tõhus meetod võib aidata turustajatel ja müüjatel tagada toodete nõuetele vastavus.

Üldist

- ▶ **Ostke usaldusväärsetest allikatest:** ostke usaldusväärsetelt jaemüüjatelt ja kaubamärkidelt, kes märgivad selgelt tootja ja turustaja. Vältige tundmatuid või ebausaldusväärseid veebipõhiseid kauplemisskohti.
- ▶ **Kontrollige toote ohutusalast teavet:** enne ostmist kontrollige alati, kas tootel on olemas selged kontaktandmed ELis asuva tootja või importija kohta. See aitab teil teatada probleemidest või puudustest.
- ▶ **Järgige ohutu kasutamise tavaid:** kasutage tooteid ettenähtud viisil, näiteks tagage, et lapsed kannavad jalgrattaistmete kasutamisel kiivrit ja kinnitavad õlarihmad, ning vältige moneid kandmist magamise ajal. Lõpetage kohe toodete kasutamine, kui need on tagasi kutsutud või põhjustavad allergilisi reaktsioone.
- ▶ **Kontrollige enne ostu:** kontrollige ELi kiirhoiatussüsteemist [Safety Gate](#), kas ostetav toode (sama partii numbri ja/või tootekoodiga) on tunnistatud ohtlikuks. Kahtluse korral võtke ühendust tootjaga.
- ▶ **Teatage ohutusprobleemidest:** kas teadsite, et nüüd saate oma tarbijakaitseasutusele teatada teie tootega seotud ohutusprobleemidest või õnnetustest? Külastage [Consumer Safety Gateway](#) platvormi.

PSA2 – laste jalgrattaistmed

- ▶ Veenduge, et teie lapse jalgrattaistmel on nõutavad turvasüsteemid.
- ▶ Reklaamides ei tohi näidata laste jalgrattaistmete ebatavalist kasutamist – näiteks last ilma õlarihmade või kiivrita või järelevalveta last.
- ▶ Rakendage asjakohaseid meetmeid, et vähendada kokkupuudet teravate esemetega, näiteks kruvidega.
- ▶ Kas teadsite, et standardist EN 14344 on olemas uus versioon? 2022. aasta versioon sisaldab uusi riske, mida 2004. aasta versioon ei hõlmanud. Kontrollige uusimat standardit, et tagada oma toodete nõuetele vastavus, sest see laseb eeldada, et need vastavad õigusnõuetele.

Üldist

- ▶ **Mõistke ja järgige õiguslikke kohustusi:** tagage, et kõik tooted vastavad kehtivatele ohutusnõuetele, sealhulgas GPSRi ja asjakohaste kemikaalimääruste nõuetele, nagu REACH ja POP.
- ▶ **Jälgige ennetavalt tooteohutust:** kontrollige korrapäraselt oma toodete vastavust ohutusstandarditele ja tegelege kohe riskidega. Olge kursis ELi õigusaktide ja standardite muudatustega, näiteks ajakohastatud EN 17681-1:2025 PFASi katsete kohta ja EN 14344:2022 laste jalgrattaistmete kohta.
- ▶ **Tagage turvalised turundus- ja müügitavad:** vältige toote ebaturvalise kasutamise reklaamimist ning järgige kaugmüügi ja veebipõhiste kauplemiskohtade suhtes kehtivaid GPSRi nõudeid, sealhulgas artiklites 19 ja 22 sätestatud kohustusi.
- ▶ **Hallake tõhusalt tagasikutsumisi:** tagasikutsumise teate väljastamisel peate järgima GPSRi nõudeid. Artiklis 36 on täpsustatud elemendid, mida tagasikutsumise teade peab sisaldama. Järgepidevuse tagamiseks on soovitatav kasutada Euroopa Komisjoni tagasikutsumise teate malli. Jälgige tähelepanelikult tagasikutsumise mõju ja kohandage vajaduse korral oma lähenemisviisi. Teavitage tarbijaid, et nad peavad toote kasutamise viivitamatult lõpetama, ja selgitage kuidas tooted teile tagastada.
- ▶ **Vajaduse korral otsige juhiseid:** võtke ühendust riiklike [turujärelevalveasutuste](#) või [kasutajatoega](#), et saada tuge ja selgitusi juriidiliste kohustuste kohta.

Standardiorganisatsioonidele

PSA1 – kemikaalid

- ▶ Standardis EN 1811 on sätestatud, et võimaluse korral tuleb nikli vabastamise suhtes katsetada ühe toote kolme näidist. Tuleks ette näha ühe eseme katsetamine, kui rohkem ei ole saadaval.

PSA2 – laste jalgrattaistmed

- ▶ Standardis EN 14344:2022 on lubatud jalgratta eesmise rooligeomeetria külge kinnitada C15 esiistme kuni 15 kg kaaluvale lapsele. See võib mõjutada juhtimismehhanismi ja esisuunalist liikumissuunda, mis võib põhjustada vigastusi nii lapsele kui ka sõitjale.
- ▶ Standardi EN 14344:2022 punkt 8.3.1 tuleks läbi vaadata, võttes arvesse eelneva standardi EN 14344:2004 punkti 6.2. 2022. aasta läbivaadatud versioonis on teravate või karedate servade objektiivselt kontrollitavad nõuded asendatud suuresti subjektiivse hinnanguga. Lisaks tundub, et selliste nõuete eristamine kaitstud mahu sees ja väljaspool seda ei ole piisavalt põhjendatud ning seda oleks hea rohkem täpsustada või lihtsustada.
- ▶ Standardi EN 14344:2022 punkti 9.2.2.2 (kasutusjuhend) tuleks muuta, et käsitleda selgesõnaliselt laste riiete võimalikku mõju turvasüsteemide toimimisele. Eelkõige tuleks standardis tunnistada, et külmemates tingimustes tavaliselt kantavad täiendavad riietuskihid võivad mõjutada turvasüsteemi õiget reguleerimist ja tõhusust. Tootjatele ja kasutajatele tuleks anda asjakohaseid juhiseid.

EUROOPA KOMISJON
Õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat
Tarbijate direktoraat
Üksus B4 – tooteohutus ja kiirhoiatussüsteem
E-post: JUST-B4@ec.europa.eu

Euroopa Komisjon ei vastuta käesoleva väljaande taaskasutamisest tulenevate tagajärgede eest.

© EuroopaLiit, 2026

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise poliitika põhineb komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusel 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) litsentsi alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud tingimusel, et esitatakse asjakohased andmed ja märgitakse kõik muudatused.

Muude kui Euroopa Liidule kuuluvate osade kasutamise või reprodutseerimise luba tuleb küsida otse vastavate õiguste omanikult.

Teave ELi kohta kõikides ELi ametlikes keeltes on saadaval Europa veebilehel

https://europa.eu/european-union/index_et



Luksemburg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026
ISBN 978-92-68-40387-7
doi:10.2838/9921850